

Eiropas valstu izglītības sistēmas

Lielbritānija

Prof.A.Rauhvargers

Vēsturisks apskats

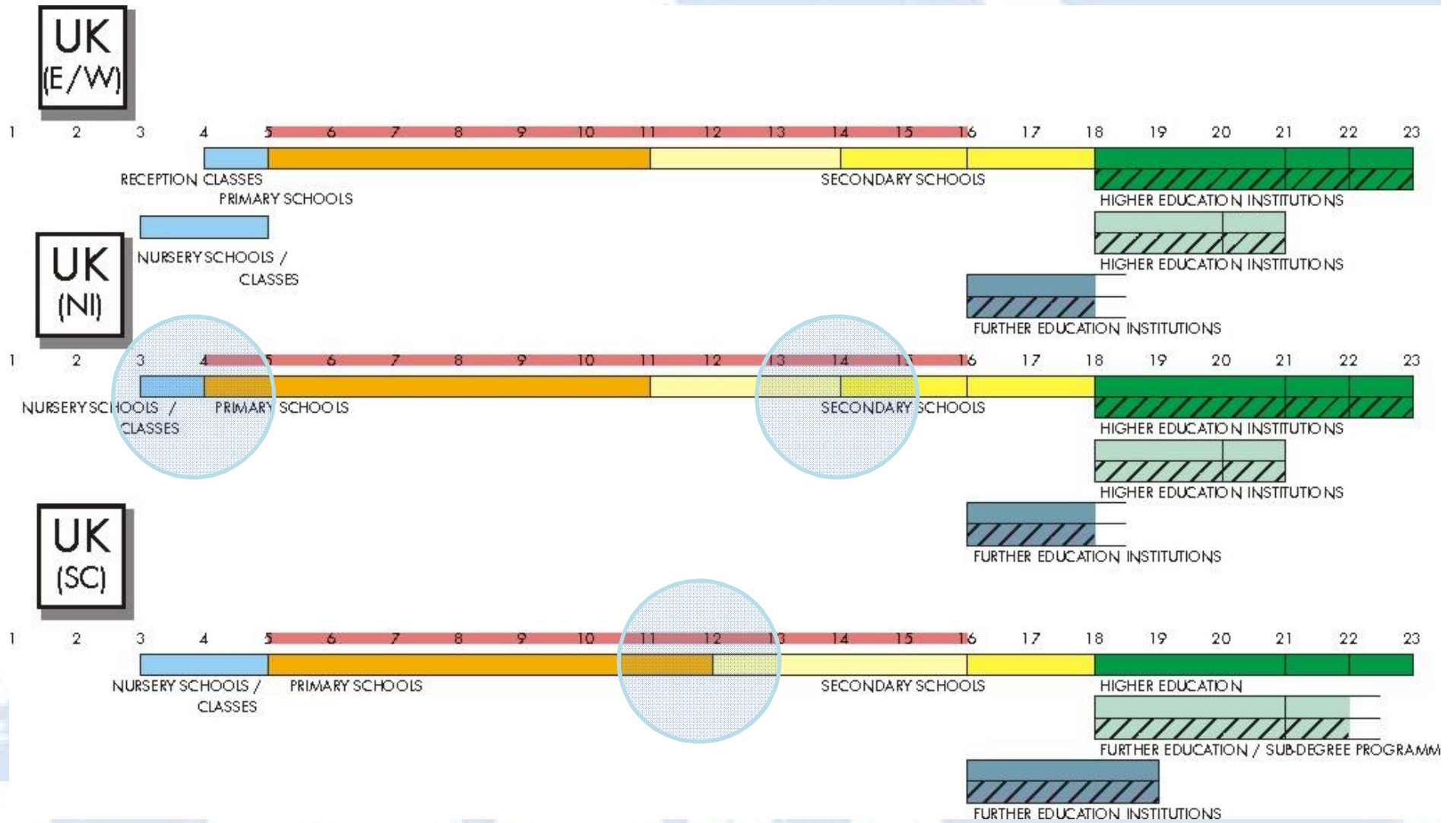
- “ Valsts sāk maksāt par skolas izglītību 1833 gadā, kad parlaments apstiprina 1833 nolemj atbalstīt baznīcas skolu uzturēšanu un mācības tajās.
- “ Nosacījums – skolām jābūt atvērtām pārbaudei un ka vietējās varas iestādes ieceļ tām pārraugus
- “ 1870 Elementary Education Act - nosaka, ka vietējām skolu valdēm jā rūpējas par skolas finansējuma paaugstināšanu skolās, kurās mācīšana atzīta par neapmierinošu.
- “ Sākumskola obligāta kopš 1880. gada, kopš 1990. gada pamatā bez maksas

Skolas – vēsturisks apskats

II

- “ 1944. gada izglītības likums iedibina 3 fāzes –
 - . primary (līdz 11 g.),
 - . Secondary (lower 11-15 + upper secondary) un
 - . further.
- “ Further ietver arī augstāko izglītību.
- “ No 1944. gadā bija
 - . *grammar schools* (apdāvinātākiem skolēniem),
 - . *secondary modern schools*,
 - . daļā valsts arī *technical schools*.
- “ 1965. gadā leibioristu valdības cirkulārs noteica, ka būs tikai *comprehensive schools* – visiem audzēkņiem neatkarīgi no spējām,
- “ Daļai pašvaldību tomēr izdodas paralēli paturēt *grammar schools* spējīgākajiem

Lielbritānijas sistēmu vienkāršota shēma

Uzņemšana skolā

Daļa skolu jaunos skolēnus 1. klasē uzņem 1 reizi gadā – septembrī,

Ir skolas kam ir otrā uzņemšana – pēc Ziemassvētkiem

Ir skolas, kurās ir arī trešā uzņemšana – martā vai aprīlī.

“ Kopš 2002. reliģiskajām skolām vairs nav tiesību aizsargāt savu reliģisko ievirzi, atstājot vietas tukšas, ja piesakās pārāk maz skolēnu ar attiecīgās reliģijas skolēnu.

“ 1997. gadā pieņemtie uzņemšanas kritēriji nosaka, ka nedrīkst skolēnus atlasīt pēc dotībām, spējām, iepriekšējām zināšanām.

“ Daudzās skolās ir pirmsskolas klase (reception class)

Sākumizglītība (primary education)

- ” no **5** līdz 11 gadu vecumam
- ” 3 veidu sākumskolas
 - infant* (5 - 7g.v.),
 - junior* (7- 11g.v.),
 - combined* (5 - 11g.v.)

Skotijā – pamatizglītība 6 gadi (5-12)

Key stage 1 un 2 - pirmie 6 mācību gadi

Nacionālajā mācību plānā priekšmeti iedalās

- “ *galvenajos priekšmetos* (core subjects):
angļu valoda, matemātika, dabaszinātne
- “ *pamatu likšanas priekšmetos* (foundation subjects):
informācijas tehnoloģijas, konstruēšana un tehnika,
vēsture,
ģeogrāfija, māksla un dizains, mūzika, fiziskā kultūra

Katru dienu ir “rekomendēta”

- “ 1 stunda, kas veltīta lasīšanas un rakstīšanas prasmju ieguvei un nostiprināšanai un
- “ 1 stunda matemātikai.

Praktiski visas skolas šīm rekomendācijām seko.

Šīs stundas atkarībā no bērnu vecuma ir 45-60 minūšu.

Vidējā izglītība

“ vidusskolas:

comprehensive school (uzņem bez atlasēs),
grammar school (akadēmiski kursi, iestāšanās AR ATLASI)*,
secondary modern (ar praktisku ievirzi, vecums 11-16),
City Technology College (ar tehniskiem/biznesa kursiem, 11- 16)

“ *6th grade* –

dažām *comprehensive* skolām ir, lielai daļai nav.

“ Ir arī īpašas *6th grade* koledžas (no 16 līdz 18 gadu vecumam), var arī pāriet uz *tertiary college* vai *college for further education*

*periodiski notiek vecāku balsojumi par to, vai kārtībai ar atlasī konkrētajā skolā jā saglabājas

Vidējā izglītība (turpin.)

Mācības notiek grupās vai paralēlklasēs
Skolēnu grupēšana

- ” pēc vispārējām spējām (*streaming*),
- ” bez atlases (*mixed-ability groups*),
- ” pēc spējām noteiktos priekšmetos - matemātikā, valodās (*setting*), izmanto bieži, taču tad tikai šajos priekšmetos

Visām skolām jādod vispārējā izglītība un jāizpilda *National Curriculum* prasības, bet papildus tam skolas var specializēties noteiktos priekšmetos.

Anglija: 3. galvenās fāzes (7.-9.kl) obligātie priekšmeti

- " *galvenie priekšmeti* (core subjects):
angļu valoda, matemātika, dabaszinātne
- " *pamatu likšanas priekšmeti* (foundation subjects):
informācijas tehnoloģijas, konstruēšana un tehnika,
vēsture,
ģeogrāfija, **svešvaloda**, māksla un dizains, mūzika,
fiziskā kultūra

No 2002. gada jauns obligātais priekšmets: pilsoniskā izglītība (ietver 3 daļas – sociālā un morālā atbildība, sabiedrības iesaiste, politikas ābece)

3. fāzē paredzēts, ka mājasdarbiem jāveltī laiks

7. un 8. māc. gadā 45-90 min

9. māc. gadā 60-120 min

Anglija: 4. galv. fāzes (10-11.klase) obligātie priekšmeti

angļu valoda, matemātika, dabaszinātne,
konstruēšana un tehnika, informācijas un
komunikāciju tehnoloģijas, svešvaloda un fiziskā
kultūra + no 2002. gada pilsoniskā izglītība

bez obligātajiem – vesela virkne skolas piedāvātu
citu priekšmetu

4. fāzē paredzēts, ka mājasdarbiem jāveltī laiks
1,5-2,5 stundas

Rekomendētais laika sadalījums 4. galvenajā fāzē

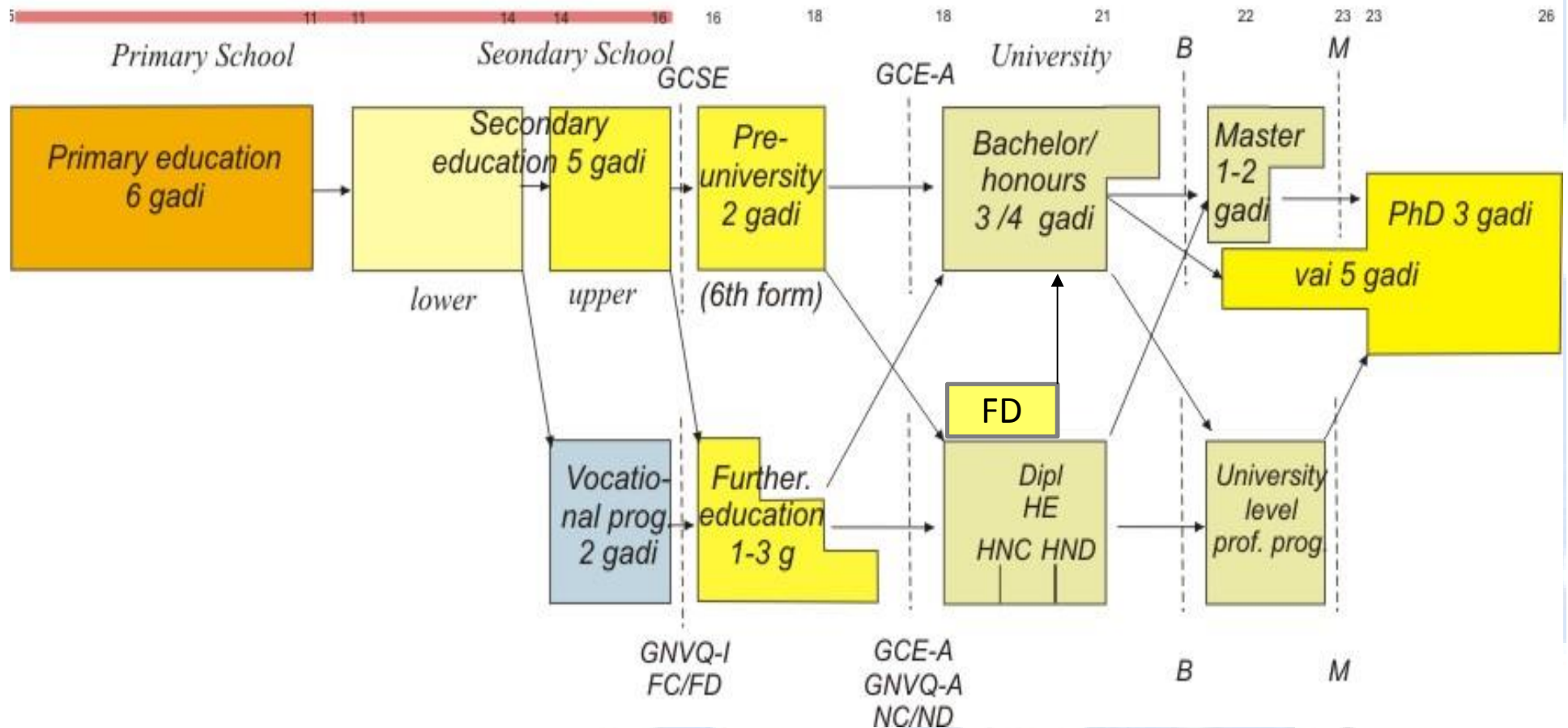
Reliģija	5%
Angļu valoda	12.5%
Matemātika	12.5%
Dabaszinātnes un tehnoloģija	12.5%
Radošās un pašizteiksmes studijas (fiziskā kultūra)	5%
Vide un sabiedrība	7.5%
Valodas	5-7.5%
<i>Rekomendētais fiksētais minimums</i>	<i>60-62.5%</i>

Pārējais:

- “ obligāto priekšmetu dziļāka apguve
- “ papildkursi no tām pašām priekšmetu grupām (tehnoloģija, māksla, mūzika u.c.)
- “ papildpriekšmeti, piem. personas un sabiedrības zinības, karjeras vadība, u.c

Lielbritānija – Anglija, Velsa un Ziemeļīrija

UK
(E/W/NI)

Anglijas, Velsas un Ziemeļīrijas kvalifikācijas pēc 11 vidējās izglītības gadiem

” GCSE – *General Certificate of Secondary education*

(16 gados pēc 11 klasēm)

iespējamās atzīmes no A, B, C, D, E, F, G
(zemākā pozitīvā),
nesekmīgā U (unclassified)

” GNVQ - *General National Vocational Qualification*

Anglijas, Velsas un Ziemeļīrijas kvalifikācijas pēc 13 gadiem vidējās izglītības

- “ GCE A – *General certificate of Education – Advanced level* (18 gados) - KATRĀ priekšmetā
Sekmīgās atzīmes no A līdz **E** – (F un G vairs nav sekmīgs!)

Iestājai augstskolā vajadzīgi vismaz divi GCE A eksāmeni

Parsti:

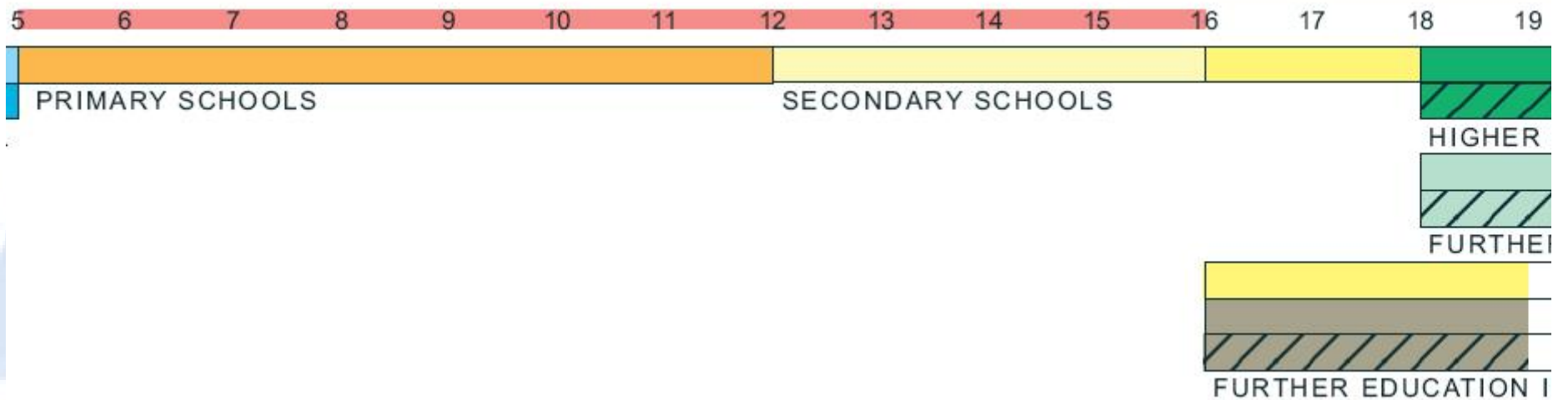
“Sixth form” pirmajā gadā mācās 5 priekšmetus un pēc gada saņem A līmeņa “palīgkvalifikāciju” *GCE Advanced subsidiary*,

pēc tam otru gadu mācās 3 priekšmetus un tajos saņem A-level

- “ Ir arī attiecīgās arodizglītības kvalifikācijas – arodizglītības A-līmeņi un palīgkvalifikācijas.

SKOTIJA

- “ Primary school – 7 gadi
- “ Secondary school 4 gadi
- “ Sixth year 2 gadi

Skotija - skolas izglītība

GCSE un GCE A vietā Skotijā ir SCE- Scottish Certificate of Education.

Eksāmeni 2 līmeņos:

- . 16 gadu vecumā *Standard Grade* 17 gadu vecumā *Higher Grade*,

3 *Higher Grade* līdzvērtīgi 2 GCE A.

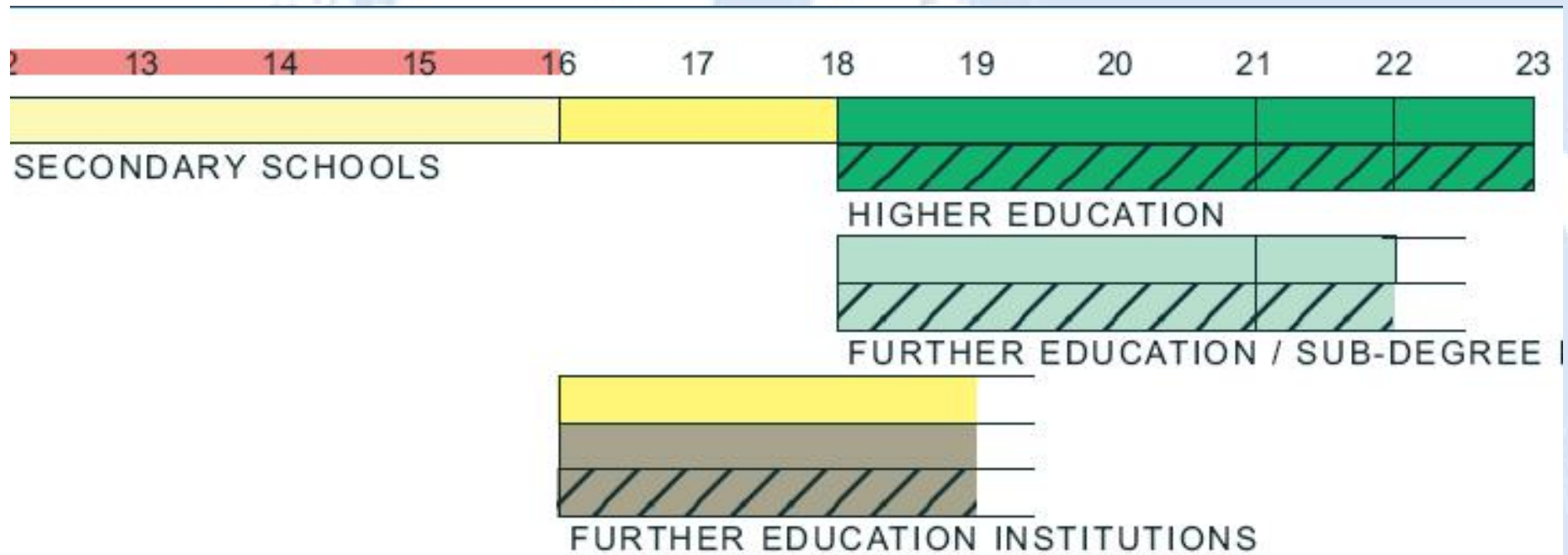
Pēc *Higher Grade* var mācīties vēl gadu un 18 gadu vecumā kārtot *Certificate of Sixth Year (CSYS)*, parasti tajos 3 priekšmetos , kur jau ir *Higher Grade*),

Atzīmes no A (maksimālā) līdz E (minimālā).

Higher Grade un *CSYS* vietā var iegūt

National Certificate by the Scottish Vocational Education Council (18 gadu vecumā).

SKOTIJA

Augstākā izglītība (A,V, ZI)

" UNDERGRADUATE LEVEL

Pirmais grāds : Bachelor of Arts, Science, Education, Engineering...

- . *honours degree* - 1 priekšmeta dziļa apguve
- . *Joint/ Combined/ Double Honours degree* - 2 vai vairāku priekšmetu kombinācija tajā pašā līmenī.
- . *General Honours degree* - mazāk specializēts kurss ar vairākiem priekšmetiem zemākā līmenī.
- . *Ordinary/ Pass degree* - vieglāka programma ar mazāku priekšmetu skaitu.

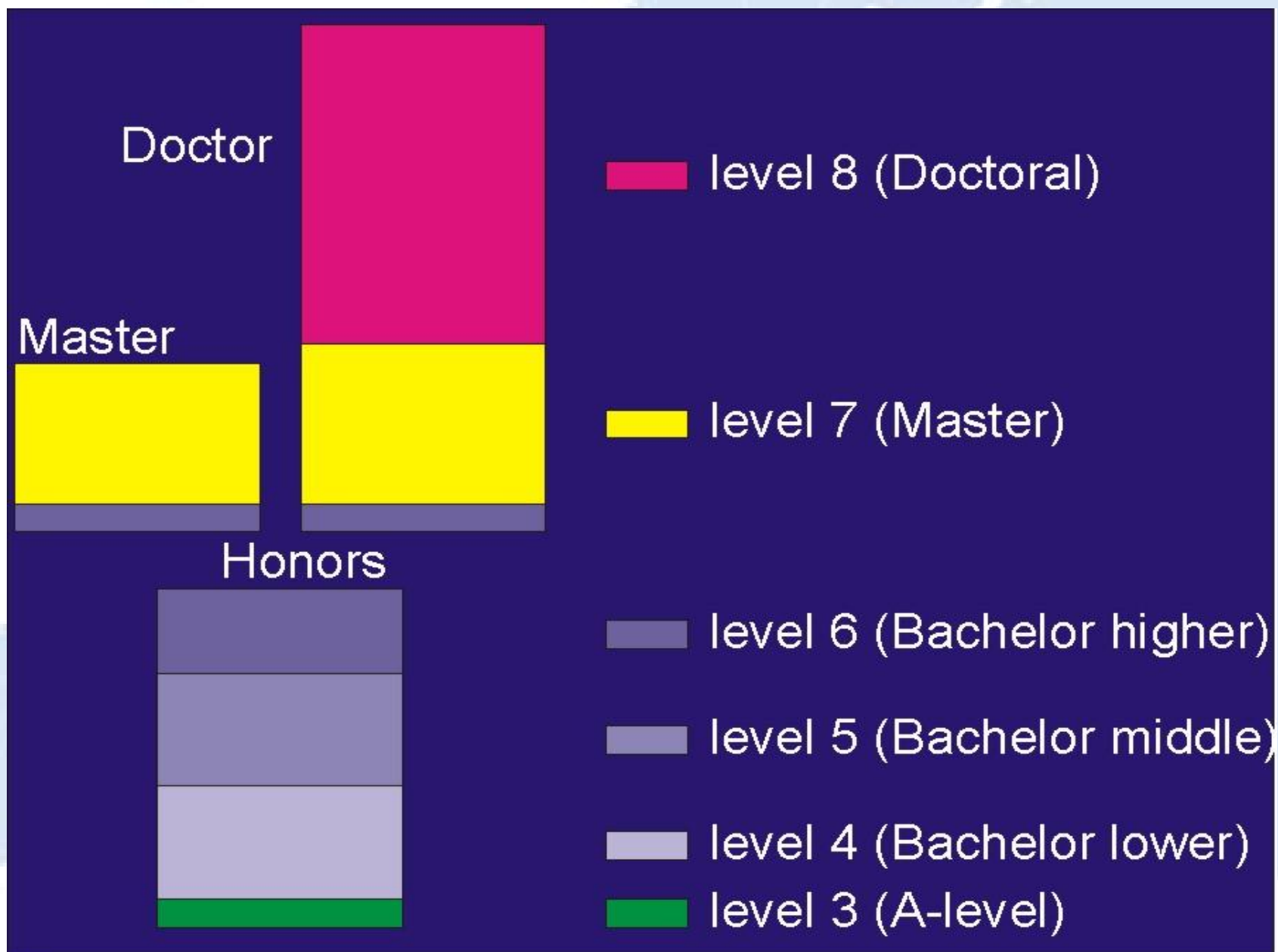
" POST GRADUATE LEVEL

" Master of ...

Bet...

- . Daļa *Bachelor degree* ir uztverami kā *postgraduate*,
- . Daļa *Master's* var būt *undergraduate*...)

Kreditpunktu līmeņi britu struktūrā

Anglija, Velsa, Ziemeļrija

	l m	(gadi)	ECTS p.	kred tp. l m.	nosac jumi
Doctor	D	(4.5*)	270	(6),7,8	6. l m < 15 p.
Master	M	(1.5)	90	6,7	6. l m < 15 p.
Master (integr)	M	(4**)	240	(3),4,5, 6, 7	gr ds
Bach. honors	H	(3)	180	(3),4,5, 6	6. l m > 45 p., 3. l m < 15 p.

Anglija, Velsa, Ziemeļīrija

	l m	(gadi)	ECTS kr.p.	kred tp. l m.	nosac jumi
Postgrad. diploma	M	(1)	60	(6),7	7. l m > 45 p., 6. l m < 15 p.
Postgrad. certificate	M	(0.5)	30	(6),7	7. l m > 20 p., 6. l m < 10 p.
Graduate diploma	H	(1)	60	(3),4,5, 6,	6. l m > 45 p., 3. l m < 15 p.
Graduate certificate	H	(0.5)	30	(3),4,5, 6	6. l m > 20 p., 3. l m < 10 p.

Anglija, Velsa, Ziemeļīrija – Kvalifikācijas līdz bakalaura grādam

	I m	(gadi)	ECTS kr.p.	kred tp. I m.	nosac jumi
Diploma HE, HND, Foundation degree	I	(2)	120	(3),4,5	5. I m > 45 p., 3. I m < 15 p.
Higher National Certificate	C	(1.25)	75	(3),4,5	5. I m > 15 p., 3. I m < 15 p.
Certificate HE	C	(1)	60	(3),4,	4. I m > 45 p., 3. I m < 15 p.

A/V/ZI salīdzinājums ar Skotiju- augstākais kredītpunktu līmenis konkrētajā kvalifikācijā

kvalifikācija	A,V,ZI līmeņi	Skotu līmeņi
Doctor	8	12
Master	7	11
Bachelor Honors	6	10
Ordinary Bachelor	6	9
HND, DHE	5	8
HNC, CHE	4	7

Skotija

gr ds	I m.	(gadi)	ECTS p.	min.punkti un I menis
Doctor	12	(4.5*)	270	12. I me a vismaz 210
Master	11	(1.5)	90	11. I me a vismaz 75
Master (integr)	11	(5**)	300	11. I me a vismaz 60
Bachelor honors	10	(4)	240	9 un 10 I m. vismaz 90, no tiem 45 10. I m.
Bachelor	9	(3)	180	9. I m. vismaz 30

*

**

Skotija – citas kvalifikācijas

grāds	I. m.	(gadi)	ECTS p.	min.punkti un I menis
Graduate* diploma	10	(1+)	60+	10. un 9.
Graduate certific.*	9	(0.5+)	30+	10. un 9.
HND**	8	(2)	120	8. I m. un 7. I m. pa 60
HNC**	7	(1)	60	vismaz 7. I m 60

* pēc bakalaura

** no iest. zemākā līmeņa

HNC, HND = high national diploma

Kvalitātes nodrošinājums Britu sistēmā

Skolas līmenī

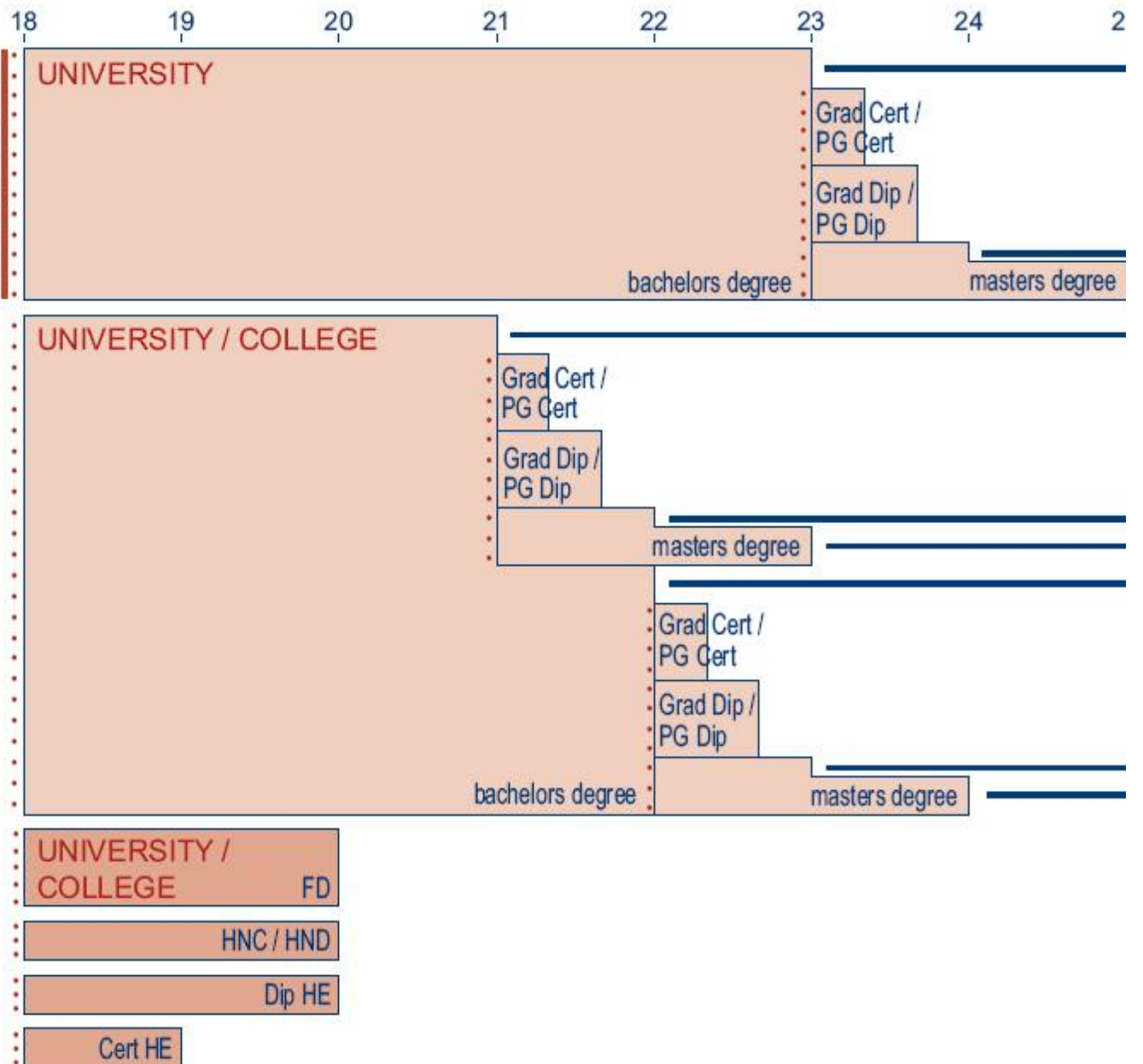
- “ Paraugprogrammas
- “ Ārēji eksāmeni – “eksaminācijas sindikāti”

Augstskolas līmenī

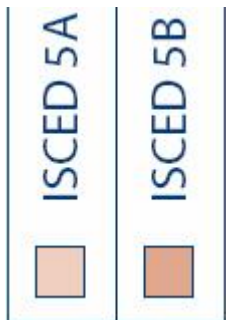
- “ Ārējie eksaminētāji
- “ Kvalitātes vērtēšana
- “ Kvalifikāciju ietvarstruktūra

First and second cycles

Notional ages/length corresponding to full-time studies

Medicine,
dental studies, veterinary studies

Main programmes

Vocational programmes (UK-ENG/WLS/NIR only)

Vocational programmes

General and vocational programmes

General and vocational programmes